

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ**
(NR 142)
z dnia 28 maja 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 142)

28 maja 2026 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (KO)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- I. informację o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2026) 135 (art. 7 ust. 4 Ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2026) 172, 176, 177 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2026) 158, 178, 380 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);
- II. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sieci cyfrowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/2120, dyrektywę 2002/58/WE i decyzję nr 676/2002/WE oraz uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/1971, dyrektywę (UE) 2018/1972 i decyzję nr 243/2012/UE (akt w sprawie sieci cyfrowych) (COM(2026) 16 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;
- III. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (8–9 czerwca 2026 r.) w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2025) 555, 836, 837, 838, 847, 994, COM(2026) 11, 16);
- IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia rozwoju i wdrażania małych reaktorów modułowych (SMR) w Europie (COM(2026) 117 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;
- V. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję (UE) 2015/1814 w odniesieniu do zaprzestania unieważniania uprawnień znajdujących się w rezerwie stabilności rynkowej (COM(2026) 153 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;
- VI. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie strategii UE na rzecz przemysłu morskiego (COM(2026) 111 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Michał Gramatyka** sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Arkadiusz Marchewka** sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury wraz

ze współpracownikami, **Urszula Zielińska** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Konrad Wojnarowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii wraz ze współpracownikami oraz **Zbigniew Czachór** – stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Heger**, **Agata Jackiewicz** i **Monika Włodarska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej oraz **Marcin Fryźlewicz** – ekspert ds. legislacji w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, **Kamilla Kurczewska** – specjalista ds. systemu gospodarczego w BEOS i **Izabela Bień** – specjalista ds. społecznych w BEOS.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej.

Stwierdzam kworum.

Witam panie posłanki, panów posłów, panie i panów ministrów. Przechodzimy do pkt I, czyli informacji o dokumentach Unii Europejskiej, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to dokumenty: COM(2026) 135 w trybie art. 7 ust. 4 Ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2026) 172, 176, 177); w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2026) 158, 178, 380.

Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić jakieś uwagi? Nie widzę.

W związku z tym stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów.**

Przechodzimy do pkt II, dokument COM(2026) 16, czyli Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sieci cyfrowych zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/2120, dyrektywę 2002/58/WE i decyzję 676/2002/WE oraz uchylającego rozporządzenie 2018/1977, dyrektywę (UE) 2018/1972 i decyzję 243/2012/UE.

Bardzo proszę pana ministra Michała Gramatykę, sekretarza stanu w Ministerstwie Cyfryzacji, o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Michał Gramatyka:

Bardzo dziękuję za głos.

Ten projekt, czyli projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, tak zwany DNA, czyli Digital Networks Act, jest na dość wczesnym etapie prac. Toczmy od stycznia dyskusję na etapie grupy roboczej Rady Unii Europejskiej. Dopiero kilka dni temu prezydencja cypryjska skierowała prośbę o pierwszą opinię i o komentarze w zakresie poszczególnych artykułów projektu. Generalnie ten projekt dotyczy jakby upgrade'u, rozbudowania Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, naszego prawa komunikacji elektronicznej...

Nie słyhać mnie? Myślę, że mnie słyhać. Wspaniale.

Ułatwień w budowie szerokopasmowych sieci, pewnych ułatwień inwestycyjnych, pewnych wymogów, którym takie szerokopasmowe sieci powinny odpowiadać.

Elementem charakterystycznym tego projektu jest rozmowa o tak zwanych cyfrowych omnibusach. To są zmiany w kilku kluczowych europejskich aktach prawnych, na przykład w AI Act, w GDPR, czyli tak zwanej dyrektywie RODO, i w dyrektywie o bezpieczeństwie sieci teleinformatycznych. Cały czas bierzemy udział w dyskusjach, cały czas w merytoryczny sposób argumentujemy. Natomiast projekt, tak jak powiedziałem na wstępie, jest na dość wczesnym etapie prac. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Grabczuk. Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Grabczuk (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jak wszyscy wiemy, świat się zmienia bardzo szybko. Te zmiany zachodzą w wielu dziedzinach życia. Państwa Unii Europejskiej chcą mieć konkurencyjną gospodarkę z innymi państwami na świecie, chcą być konkurencyjne w ogóle. Dzisiaj umiejętności cyfrowe, sztuczna inteligencja, innowacje biznesowe będą odgrywały bardzo ważną rolę. Te państwa, które jak najszybciej to wdrożą, ale również wprowadzą różnego rodzaju

ułatwienia, będą mogły rozwijać swoją gospodarkę, będą się stawiały konkurencyjne w stosunku do innych państw. To jest oczywiście zamierzeniem nie tylko naszego kraju, ale również wszystkich państw Unii Europejskiej.

Ten projekt to kompleksowa regulacja korzystania z sieci łączności elektronicznej, łączności satelitarnej, ochrona praw użytkowników końcowych, ale również kompetencje nadzoru. Oczywiście to wymaga dodatkowych prac, uszczegółowienia niektórych elementów, ale na dzisiejszym etapie rekomenduję przyjęcie tego dokumentu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę.

W związku z tym stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2026) 16 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.**

Przechodzimy do pkt III, czyli Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, która odbędzie się 8 i 9 czerwca. Bardzo proszę o zabranie głosu pana... Czy jest pan minister Standerski? Nie ma jeszcze, prawda?

Sekretarz stanu w MC Michał Gramatyka:

Nie, ale ja jestem.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Czy w tej kolejności, czy pan minister Marchewka najpierw? To bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MC Michał Gramatyka:

Pan minister Standerski prosił mnie o zastępstwo na dzisiejszej Komisji.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MC Michał Gramatyka:

Rozumiem, że rozmawiamy o...

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, która odbędzie się 8 i 9 czerwca.

Sekretarz stanu w MC Michał Gramatyka:

OK. Bardzo dziękuję.

Głównym punktem obrad tej Rady będzie wprowadzenie tak zwanych europejskich portfeli biznesowych. To jest bardzo fajne rozwiązanie, które każdy z nas w Polsce bardzo dobrze zna, dlatego że wszyscy korzystamy z mObywatela, wszyscy używamy go w takich relacjach codziennych. Generalnie idea polega na tym, żeby uczestnicy szeroko pojętego rynku również dysponowali takimi właśnie portfelami. Tak jak my legitymujemy się jako osoby fizyczne, to żeby osoby prawne, przedsiębiorstwa, również dysponowały takimi portfelami na swój użytek, żeby mogły szybko potwierdzać swoją tożsamość, podpisywać dokumenty, korzystać z serii cyfrowych udogodnień.

Oczywiście cała ta idea, cała ta instytucja jest wzorowana na polskim mObywatelu, bo Polska była krajem, gdzie ten mObywatel został najlepiej rozpropagowany wśród społeczeństwa i gdzie najwięcej ludzi zaczęło się tym posługiwać. Cała idea zarówno europejskiego portfela tożsamości cyfrowej, jak i portfeli biznesowych jest w pewnym sensie pochodną polskiego rozwiązania i to w zasadzie dla wszystkich powinien być powód do dumy.

Popieramy oczywiście ogólne podejście. Wersja projektu, która jest obecnie dyskutowana, stanowi bardzo dobry kompromis. Utrzymujemy brzmienie art. 16, które umożliwia ujednolicone podejście do portfeli cyfrowych w państwach Unii Europejskiej, które mają już podobne aplikacje rządowe. Takich państw jest kilka. Polska oczywiście jest z nich najbardziej zaawansowana.

W pewnym sensie podzielamy obawy, które są wyrażane podczas prac, dotyczące jak gdyby interoperacyjności istniejących rozwiązań cyfrowych. Chodzi o to, żeby one działały na wspólnym europejskim rynku, ale myślę, że to wszystko jest kwestią odpowiedniej optymalizacji, odpowiedniego podejścia. Zatem co do generalnej idei, to jest bardzo dobra idea, która zawsze będzie przez Polskę popierana, bo ona po prostu wywodzi się z Polski. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.
Otwieram dyskusję.

Poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Nie, jeszcze minister Marchewka.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Przepraszam, panie ministrze. Pan minister Gramatyka tak sprawnie powiedział, że myślałam, że już przechodzimy do dyskusji. Pan minister.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Arkadiusz Marchewka:

Dziękuję.

To ja uzupełnię tę część, która dotyczy obszaru, za który jest odpowiedzialne Ministerstwo Infrastruktury. Podczas posiedzenia Rady planowane jest przedstawienie sprawozdania z postępu prac wobec rozporządzenia w sprawie ekologicznie czystych pojazdów korporacyjnych. Należy tu zwrócić uwagę na to, że podczas dyskusji wskażemy, że Polska jest przeciwna wprowadzeniu obligatoryjnych minimalnych udziałów pojazdów zeroemisyjnych we flotach pojazdów. Takie stanowisko wynika z konieczności ochrony przedsiębiorców przed zbyt wysokimi kosztami bieżącej działalności, co było również wielokrotnie podkreślane w toku dotychczasowych prac. Ze względu na różne realia gospodarcze państw członkowskich, ważne jest, aby kolejne etapy negocjacji doprowadziły do odejścia od sztywno, odgórnie narzuconych celów na rzecz zachęt fiskalnych i pozafiskalnych dla państw w zakresie promocji zrównoważonej mobilności.

Podczas posiedzenia prezydencja przedstawi także informacje na temat aktualnego stanu prac w zakresie rozporządzenia w sprawie mobilności wojskowej. Należy tu zwrócić uwagę na to, że przedstawiciel Polski wyrazi poparcie dla inicjatywy oraz podkreśli konieczność dążenia w dalszych pracach do maksymalnego uproszczenia przepisów, ich synergii z NATO, zorientowania na wsparcie tych państw, przez które przebiega główny ciężar logistyki obronnej NATO i Unii Europejskiej, a także zapewnienia odpowiedniego finansowania związanego z mobilnością wojskową w wieloletnich ramach finansowych Unii Europejskiej na lata 2028–2034, w tym również na infrastrukturę paliwową.

Ponadto w sprawach różnych prezydencja przedstawi informacje na temat aktualnego stanu prac w zakresie rozporządzeń w sprawie praw pasażerów, dyrektywy w sprawie mas i wymiarów, pakietu dotyczącego zdolności pojazdów do ruchu drogowego, a także dyrektywy w sprawie eurowiniety.

Podsumowując moją wypowiedź, chciałbym także odnotować, że na posiedzeniu Rady Komisja Europejska przedstawi informacje na temat opublikowanego w dniu 13 maja tego roku pakietu pasażerskiego, którego założeniem jest uproszczenie podróży regionalnych, dalekobieżnych i transgranicznych, w szczególności kolejną, w których uczestniczy wielu operatorów, a także zapewnienie większej ochrony pasażerów kolei. Bardzo proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedstawionej informacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Teraz otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę.

W związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, które odbędzie się w dniach 8–9 czerwca 2026 r.**

Przechodzimy do pkt IV, dokument COM(2026) 117, komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia rozwoju i wdrażania małych reaktorów modułowych (SMR) w Europie.

Bardzo proszę pana ministra Konrada Wojnarowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Energii, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii Konrad Wojnarowski:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, uprzejmie informuję, że celem komunikatu Komisji: Strategia rozwoju i wdrażania małych reaktorów modułowych w Europie jest stworzenie zintegrowanych europejskich ram instytucjonalno-regulacyjnych i finansowych,

które przyspieszą wdrażanie technologii małych reaktorów modułowych poprzez wzmocnienie efektywności procesu licencjonowania, wsparcie współpracy pomiędzy organami dozoru jądrowego, redukcję ryzyka inwestycyjnego oraz rozwój wspólnego łańcucha wartości i efektu skali w całej Unii Europejskiej. W ujęciu systemowym strategia ma jednocześnie wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne, konkurencyjność przemysłową i dekarbonizację unijnej gospodarki poprzez upowszechnienie stabilnych, niskoemisyjnych źródeł energii komplementarnych wobec OZE.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej kierunkowo pozytywnie ocenia strategię SMR jako pierwszy kompleksowy dokument ujmujący rozwój małych reaktorów modułowych w wymiarze systemowym, przemysłowym i regulacyjnym na poziomie Unii Europejskiej. Dokument trafnie podkreśla znaczenie wzmocniania autonomii gospodarczej oraz rozwoju europejskiego łańcucha dostaw, a także akcentuje rolę energetyki jądrowej w poprawie bezpieczeństwa energetycznego. Strategia słusznie wskazuje na potencjał SMR w ograniczaniu zależności od paliw kopalnych, uzupełnianiu odnawialnych źródeł energii oraz wzmocnianiu konkurencyjności europejskiego przemysłu. Może ona stanowić również istotny element transformacji energetycznej pod warunkiem zapewnienia spójnych, przewidywalnych i neutralnych technologicznie ram regulacyjnych i finansowych.

Jednocześnie rząd Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla, że realizacja celów klimatycznych, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw oraz utrzymanie konkurencyjności gospodarki Unii Europejskiej wymagają podejścia neutralnego technologicznie w całym portfelu energetyki jądrowej, aby uniknąć stworzenia podejścia dwutorowego, w którym tylko rozwój technologii SMR jest wspierany. Oznacza to konieczność równoległego wspierania zarówno technologii SMR, jak i dużych jednostek jądrowych generacji 3+, które będą stanowiły podstawę stabilnych dyspozycyjnych mocy wytwórczych w nadchodzących dekadach.

Wyłączne skupienie się na wspieraniu rozwoju technologii SMR spowoduje konieczność budowy większej liczby jednostek SMR, co będzie droższe i wolniejsze oraz może ograniczyć pozytywny wpływ energetyki jądrowej na obniżenie cen energii. Dla dużej skali inwestycji duże reaktory oferują niższy koszt jednostkowy w długim okresie. Koncentracja na technologiach SMR spowoduje ponadto pogłębienie różnic między państwami członkowskimi. Brak strategii unijnej dla dużych bloków może prowadzić do różnic we wsparciu finansowym utrudnionej synchronizacji inwestycji transgranicznych oraz do napięć politycznych dotyczących uznania energii jądrowej jako czystej. Spowoduje też osłabienie europejskiej pozycji przemysłowej w dużej energetyce jądrowej oraz wzrost zależności energetycznej Unii Europejskiej, zwiększy też koszty i ryzyko fragmentacji rynku, ponieważ duże bloki pozostałyby poza wspólną polityką i finansowaniem.

Podkreślamy również, że SMR mogą odegrać istotną rolę uzupełniającą i otwierać nowe zastosowania rynkowe, jednak nie zastąpią potrzeby rozwoju wielkoskalowych instalacji zapewniających tak zwane moce pracujące w podstawie systemu elektroenergetycznego. Popieramy działania zmierzające do zwiększenia finansowania badań – i to jest ważny aspekt w tym kontekście – nad bezpiecznymi i innowacyjnymi technologiami jądrowymi na rzecz dobrobytu, odporności i zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej.

Jednakże w naszej ocenie zaproponowany w strategii zestaw instrumentów finansowych oparty głównie na gwarancjach i pożyczkach jest niewystarczający w kontekście kapitałochłonności inwestycji jądrowych, a zatem konieczne jest uzupełnienie go o bezpośrednie instrumenty wsparcia, w szczególności dotacje na poziomie Unii Europejskiej, które umożliwią efektywne finansowanie zarówno projektów pierwszego wdrożenia, jak i kolejnych inwestycji w ramach efektu skali.

Naszym zdaniem istotnym elementem wymagającym korekty pozostają również ramy zrównoważonego finansowania. Rząd RP wskazuje na potrzebę rewizji tych przepisów poprzez usunięcie ograniczeń czasowych, dostosowanie wymogów do realiów krajowych w zakresie gospodarki odpadami promieniotwórczymi oraz zapewnienie stabilnych, przewidywalnych warunków dla inwestorów.

Równocześnie Polska popiera działania wskazane w strategii w zakresie rozwoju przemysłu, współpracy regulacyjnej oraz budowy łańcuchów dostaw, podkreślając, że powinny one obejmować cały sektor jądrowy, aby zapewnić efekt skali w rozwoju europejskiej infrastruktury jądrowej – poprzez takie komponenty jak paliwo czy szkolenia – która powinna obsługiwać zarówno SMR, jak i duże bloki. W konsekwencji podkreślamy jako rząd, że europejski zestaw narzędzi wspierających energetykę jądrową powinien mieć charakter kompleksowy i obejmować

cały portfel technologii. Podczas gdy SMR i rozwijane technologie AMR mogą otwierać nowe segmenty rynku i zastosowanie przemysłowe, to duże jednostki generacji 3+ będą kluczowe dla zapewnienia stabilnych, niskoemisyjnych dostaw energii niezbędnych dla dekarbonizacji przemysłu energochłonnego oraz stabilizacji systemu elektroenergetycznego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Gadowski. Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dzisiaj wszyscy na świecie dyskutujemy, kiedy te SMR się pojawiają, kiedy będziemy mogli mieć do czynienia z kolejnymi modułowymi reaktorami jądrowymi. Ta dyskusja trwa i bardzo dobrze, że ten dokument się pojawił. Co prawda, nie śpimy, nie oczekujemy, i Unia też nie czeka na to, żeby to wszystko zdywersyfikować i podstawić w dokumencie. Od lat nad tym pracuje. We wrześniu 2025 r. został przecież uruchomiony Europejski sojusz przemysłowy na rzecz małych reaktorów modułowych. Ten dokument już przedstawiał jakąś prognozę działania na lata 2025–2029 i on został wyraźnie rozszerzony.

Tu idziemy w kierunku rozwoju segmentu energetyki jądrowej. My też, jako Polska, dzielnie dążymy do przodu i mamy swoje osiągnięcia w tym momencie. Nie chcę powtarzać tego, co pan minister mówił, bo mówił prawdę, to, co jest w dokumencie napisane, ale skupiałbym się również na tym, co Polska realizuje, bo to też ważne w kontekście tego dokumentu, który się pojawił.

Wszyscy wiemy, że w Polsce najbardziej zaawansowane prace nad SMR prowadzi obecnie konsorcjum Orlen Synthos Green Energy, rozwija technologię BWRX. Te trzy setki to projekty, które dzisiaj mają już jakieś konkretne efekty, mają już wskazane lokalizacje. Na przykład lokalizacja we Włocławku to absolutny lider tego projektu, który jest wdrażany i projektowany.

Ale projekt ma już wskazaną lokalizację przemysłową, rozpoczęte przygotowania do dokumentacji projektowej, podpisane pewne umowy, rozwijane również zaplecze szkoleniowo-kompetencyjne. I oczywiście bardzo poważna i ambitna deklaracja: rok 2032. To wpisuje się również w dokument, o którym dzisiaj dyskutujemy, bo Unia Europejska stawia sobie jakiś bardzo ważny termin wcielenia czy uruchomienia reaktora w latach 30. My więc jesteśmy, wpisujemy się dość mocno również w ten dokument.

Co warto podkreślić, mamy również lokalizację w Ostrołęce, w Dąbrowie Górniczej oraz w Stawach Monowskich koło Oświęcimia, rejon Krakowa. Wokół Warszawy też się o tym myśli. To już potężne, poważne przedsięwzięcia, nad którymi Polska pracuje nie rok, nie dwa, ale kilka lat. Obecny rząd kontynuuje tę sztafetę, która została wcześniej rozpoczęta i myślę, że w dobrym kierunku to wszystko idzie.

Wspomniałem o tym, że już w 2025 r. pojawiło się to porozumienie, europejski sojusz przemysłowy, który, tak jak mówiłem, wskazał początek uruchomienia tych małych SMR w Europie. Ale wszyscy wiemy, że te technologie, które dzisiaj są najbardziej zaawansowane, nie pochodzą z Unii Europejskiej. One pochodzą z krajów trzecich. Ale w tym zakresie jest w tym dokumencie wyraźne wskazanie na mocną współpracę. Jest również mocno podkreślona koncentracja na ograniczonej liczbie projektów, czyli Unia Europejska mówi, że nie od Sasa do Lasa, tylko proszę wskazać konkretne projekty, które chcemy realizować.

Tu mam pytanie do pana ministra: czy my w ramach tych koncepcji uczestniczymy w tym, które projekty mają być wdrażane, które mają być mocno wspierane przez Unię Europejską? Bo powinniśmy w tym uczestniczyć, tym bardziej że mamy wielkie ambicje oczywiście do tej energetyki jądrowej wielkoskalowej i tu nie próżnujemy.

Słusznie, że rząd podkreśla w swoim dokumencie to, że te projekty należy wspólnie traktować, a nie wrywkowo. Jeden już mocno realizujemy, jesteśmy zaawansowani nie tylko projektowo, ale również finansowo. Natomiast wchodzimy tu w nowy rodzaj działalności. Jak pan minister wyraźnie podkreślił, bo ten dokument o tym mówi, to ma być również koło zamachowe dla tego, co się ma dzieć w rozwoju gospodarczym państw członkowskich Unii Europejskiej. Mam nadzieję, że tak będzie, i Polska również aktywnie będzie w tym uczestniczyła.

Oczywiście wiele rzeczy przed nami, choćby wydawanie zezwoleń, łańcuch dostaw, badania naukowe, które również rozpoczęliśmy i mamy w tym sukcesy, zarówno prowadzone bezpośrednio przez spółkę Orlen Synthos Green Energy, o której wcześniej mówiłem, ale również przez instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz, gdzie również te działania są prowadzone.

Ale nie ukrywam, że to jest ważne pytanie: czy uczestniczymy w doborze tych różnych technologii i modeli, czy mamy jakieś zdanie w ramach tego sojuszu przemysłowego na rzecz małych reaktorów modułowych?

Ze swojej strony rekomenduję poparcie dla stanowiska rządu i dla tego dokumentu. On rzeczywiście nie wnosi wiele formalnych, dopiętych do końca obciążeń, ale wprowadza pewien porządek w dalszych pracach i określa wizję projektowania i budowy SMR w Unii Europejskiej, jak wcześniej wspomniałem, która ma być również realizacją – to też wyraźnie trzeba powiedzieć – tych celów politycznych, które stawiają sobie UE i kraje członkowskie. Ma być również motorem rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej. A pamiętajmy, że wyścig w tym temacie trwa, i chętnie byśmy również w Polsce oprócz energetyki jądrowej wielkoskalowej uzupełniali potrzeby związane z transformacją elektroenergetyczną w zakresie właśnie tych małych modułowych bloków jądrowych, tak zwanych SMR. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan poseł Nowak.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

To ważny temat. SMR są jedną z alternatyw otwierających również naszą energetykę opartą o atom. W związku z tym mam takie pytania do pana ministra: czy w Unii Europejskiej już rzeczywiście działa taksonomia na rzecz rozwiązań atomowych? Dotyczy to zarówno dużych jednostek, jak i SMR. To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie to: kto jest liderem europejskich SMR? Tylko Francuzi czy też jest to projekt umiędzynarodowiony? Czy pojawi się technologia stricte europejska? Jak ministerstwo przewiduje?

Cieszy mnie, że w wystąpieniu pana ministra była trzeźwość osądu, to znaczy, takie podejście, że nie zawsze SMR jest zwycięzcą w porównaniu: duże jednostki kontra SMR. Mam pytanie, jak pan minister uważa, ile na przykład trwa budowa takiego SMR? Czy to jest tak samo zaawansowany proces inwestycyjny, na przykład dziesięcioletni? Jaki jest koszt w rachunku ciążonym? Czy on jest bardziej opłacalny od wielkoskalowej? W pana wypowiedzi odnalazłem przesłanie, że nie, i prosiłbym o uzasadnienie tego.

I takie ogólne pytanie: kiedy będzie nasza strategia atomowa? Wiem, że to jest po konsultacjach i spodziewamy się tego dokumentu na dniach. Czy w ramach tej strategii będzie też strategia SMR, czy też będziemy czekać na osobny dokument odnoszący się do tej strategii?

Jeszcze ostatnia sprawa. Zaciekało mnie w opinii BEOS zdanie, że według dokumentów rządowych polskie zasoby uranu pozwolą na produkcję energii przez 56 lat. Niekonwencjonalne, możliwe do odzyskania zasoby uranu znajdują się w złożach miedzi, odpadach po produkcji nawozów sztucznych oraz w węglu kamiennym. Czy to jest rzeczywisty, możliwy zasób do pozyskania? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Nie widzę więcej zgłoszeń.

Bardzo proszę pana ministra.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii Konrad Wojnarowski:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, na pewno z jednej strony bardzo nas cieszy ta strategia, o czym już wspominałem, bo jesteśmy w trakcie swojej mapy drogowej dla SMR, która łąda chwila się ukaże i nastąpi to już najprawdopodobniej z końcem czerwca. Stąd też obok tego dużego reaktora, który jest planowany w Choczewie i ma powstać w roku 2036, naszym zdaniem, co zostało podkreślone również w naszym stanowisku, SMR mogłyby być uzupełnieniem energetyki jądrowej, co oczywiście ma nieść za sobą, po pierwsze, bezpieczeństwo energetyczne, po drugie, niższe ceny energii, wreszcie – krótko mówiąc – bezpieczeństwo polskich obywateli, polskich rodzin.

Oczywiście uczestniczymy w kwestiach dotyczących technologii związanych z SMR. Jeśli chodzi o to, kto jest dzisiaj liderem w Europie, to Francuzi być może, ale nie deprecjonowałbym też roli Polski w tym kontekście, choć dzisiaj ciężko wskazać, czy jakaś europejska technologia jest bliska tak naprawdę wdrożenia SMR w tym momencie.

Co do kosztów i kwestii związanych z pytaniem o uran, a także szczegółów związanych z technologiami, pozwolę sobie przekazać głos panu dyrektorowi Gajdzie, który w szczegółach odniesie się także do roboczych kwestii i przekaże, nad czym pracujemy w tej chwili i jaki mamy kalendarz związany z wdrożeniem naszej mapy dla małych SMR, ale także aktualizacji mapy tych dużych, czyli, krótko mówiąc, strategii dla polskiej energetyki jądrowej.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Myślę, że to jest w ogóle bardzo ciekawy temat, więc poprosimy po prostu na piśmie o informację uzupełniającą w tej sprawie. Już nie będziemy wtedy...

OK. Pan poseł Gadowski jeszcze?

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Chciałem jeszcze wyraźnie to podkreślić: czy my uczestniczymy w tym całym procesie na forum Unii Europejskiej? Europejski sojusz przemysłowy został powołany w ubiegłym roku. Czy my w tym jesteśmy? Jaka rolę tam pełnimy? Czy dopiero aplikujemy do tego? To jest ważne i gdyby pan minister to również skierował na piśmie, byłibyśmy usatysfakcjonowani, że będziemy wiedzieć. Chyba że pan dyrektor – bardzo prosimy.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To proszę dwa słowa.

Dyrektor Departamentu Energii Jądrowej Ministerstwa Energii Paweł Gajda:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak w uzupełnieniu, odpowiadając wprost na to pytanie, to uczestniczymy na dwóch poziomach, dlatego że te działania są prowadzone z jednej strony przez sojusz jądrowy, gdzie są reprezentowane rządy krajów, które rozpatrują czy realizują obecnie projekty rządowe. To jest jeden zakres.

Drugim organem jest sojusz przemysłowy na rzecz SMR, czyli SMR Industrial Alliance. Tam głównymi graczami są jednak przedstawiciele czy to inwestorów, czy dostawców technologii. Z polskich podmiotów m.in. OSG jest reprezentowane, ale także w części w badawczych grupach roboczych na przykład także Narodowe Centrum Badań Jądrowych bierze udział. Tak że jesteśmy reprezentowani zarówno ze strony rządowej, jak i różnych podmiotów zainteresowanych tematami SMR i uczestniczymy w tych pracach.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękujemy, panie ministrze.

Rozumiem, że więcej pytań już nie ma. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2026) 117 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.**

Przechodzimy do pkt V, czyli dokument COM(2026) 153, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca decyzję 2015/1814 w odniesieniu do zaprzestania unieważniania uprawnień znajdujących się w rezerwie stabilności rynkowej.

Bardzo proszę panią minister Urszulę Zielińską, sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Urszula Zielińska:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, panie posłanki i panowie posłowie, proponowana przez Komisję Europejską zmiana zakłada odejście od dalszego unieważniania uprawnień w tak zwanym mechanizmie stabilności rynkowej w systemie EU ETS, co ma zwiększyć liczbę uprawnień pozostających w rezerwie tego systemu. Zgodnie z założeniem Komisji Europejskiej to rozwiązanie ma umożliwić wykorzystanie zgromadzonych zasobów, zgromadzonych rezerw, w przypadku przyszłych ewentualnych napięć rynkowych, w szczególności w drugiej połowie lat 30., i zwiększyć zdolność tego systemu do stabilizowania rynku ETS poprzez uwalnianie uprawnień w miarę potrzeb.

W stanowisku przyjętym przez Komitet Stały do Spraw Europejskich, Polska wyraziła poparcie dla przedmiotowego wniosku, uznając, że zaproponowane przez Komisję zmiany zmierzają w dobrym kierunku, pozwalającym w przyszłości na zwiększenie stabilności systemu EU ETS. Ta zmiana skutkuje de facto zbudowaniem bufora w postaci zapasu uprawnień do emisji, które mogą zostać uwolnione z rezerwy i sprzedane w celu obniżenia cen emisji w warunkach niedostatecznej podaży, a także w innych sytuacjach wymagających ewentualnego wykorzystania tych uprawnień.

Polska popiera to stanowisko. Jednocześnie oczekujemy i czekamy na dalsze zmiany i w systemie MSR, i w systemie EU ETS. Te zmiany, które są zmianami cyklicznymi, zapisanymi w dyrektywie, zostały też bardzo wyraźnie wyartykułowane przez Radę do Spraw Europejskich w marcu br. Oczekujemy na przedstawienie propozycji w lipcu tego roku. To tyle. Chyba że mielibyście państwo jakieś pytania, jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pani posłanka Danuta Jazłowiecka. Bardzo proszę.

Posel Danuta Jazłowiecka (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Dziękuję, pani minister.

Omawiany dokument dotyczy zaprzestania unieważniania uprawnień znajdujących się w rezerwie stabilności rynkowej. Jest to zmiana techniczna, ale zmiana, która ma istotne znaczenie dla funkcjonowania całego rynku uprawnień do emisji. Tak jak powiedziała pani minister, zdaniem Komisji w perspektywie następnej dekady może dojść do większych napięć na rynku, a także ograniczeń dostępności uprawnień. Dlatego proponuje się, aby uprawnienia znajdujące się w rezerwie powyżej poziomu 400 mln euro nie były już automatycznie unieważniane, lecz pozostawały w systemie jako dodatkowy bufor bezpieczeństwa, umożliwiając reagowanie na prognozowane napięcia podażowe w kolejnych dekadach. Według Komisji rozwiązanie to ma poprawić płynność oraz stabilność rynku unijnych ETS.

Jednak zaproponowana zmiana jest niewystarczająca. Brak zmian w pozostałych parametrach funkcjonowania z rezerwy stabilności rynkowej może powodować, że potencjalne skutki regulacji będą miały ograniczony charakter lub nie wystąpią w wystarczająco wysokiej skali, zmieniającej jednocześnie zasady funkcjonowania samej rezerwy czy obowiązujących mechanizmów uwalniania uprawnień.

Zaproponowana zmiana może wywołać pośrednie skutki społeczne, gospodarcze i finansowe, których bardziej odczuwalne efekty mogą wystąpić w perspektywie średnio- i długoterminowej. Obecnie rzeczywisty charakter oraz skala pozostają trudne do jednoznacznego oszacowania. Rzeczywiste oddziaływanie projektowanej regulacji zależeć będzie przede wszystkim od przyszłej sytuacji rynkowej oraz poziomu całkowitej liczby uprawnień w obiegu, a także ewentualnych dalszych decyzji regulacyjnych podejmowanych na poziomie Unii Europejskiej. Pani minister też mówiła o tym, że takie negocjacje będą prowadzone.

Proponowana zmiana może oddziaływać na rynek uprawnień do emisji poprzez wpływ na oczekiwania dotyczące przyszłej podaży uprawnień w systemie unijnego ETS. Nie jest jednak jedyną, która mogłaby przyczynić się do ograniczenia ryzyka nadmiernego wzrostu cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz zmniejszenia zmienności rynku ETS.

Znaczenie zmian w systemie ETS może być szczególnie istotne dla polskich sektorów energochłonnych, takich jak przemysł cementowy, stalowy czy chemiczny, dla których koszty uprawnień do emisji stanowią istotny czynnik konkurencyjności wobec przedsiębiorstw krajów trzecich. Wysoka emisyjność polskiego sektora energetycznego powoduje, że krajowe przedsiębiorstwa są wrażliwe na napięcia podażowe, które mogłyby ograniczać ryzyko gwałtownego wzrostu kosztów operacyjnych przedsiębiorstw oraz pogorszenia ich pozycji konkurencyjnej względem producentów spoza Unii. Nie bez znaczenia jest wpływ zmian w systemie ETS, ograniczający presję wzrostu cen energii na sytuację gospodarstw domowych i odbiorców końcowych. Stabilność rynku uprawnień potrzebna jest również w procesie podejmowania bardziej przewidywalnych i bezpiecznych decyzji inwestycyjnych.

Ważny jest również fakt, że poziom cen uprawnień do emisji wpływa bezpośrednio na wysokość dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży uprawnień i stanowi istotne źródło finansowania działań związanych z transformacją energetyczną oraz realizacją polityki klimatycznej. W 2023 r. w Polsce wpływy z aukcji uprawnień do emisji wyniosły około 24 mld zł, co potwierdza, jak istotne znaczenie ma system ETS dla naszych finansów publicznych.

Jak podkreśla rząd, samo zniesienie automatycznego unieważnienia uprawnień nie wystarczy. Należy kontynuować zmiany w systemie ETS, uważnie wsłuchując się w podnoszone uwagi uczestników systemu. W szczególności podnoszone są zastrzeżenia dotyczące oparcia wysokiego tempa transferu uprawnień z rynku do rezerwy, opóźnionego reagowania mechanizmu na zmiany rynkowe oraz oparcia mechanizmu rezerwy na wskaźniku całkowitej liczby uprawnień w obiegu.

W ocenie przedstawicieli sektora energetycznego utrzymanie obecnych parametrów systemu może w przyszłości prowadzić do dalszego ograniczenia wolumenów uprawnień dostępnych na rynku pierwotnym, zwiększonej podatności rynku na wahania cenowe oraz ryzyka spadku dochodów budżetowych państw członkowskich. Jedynie kompleksowa modernizacja może przynieść korzyści, a wraz z nimi bezpieczeństwo.

Rekomenduję Komisji przyjęcie stanowiska rządu w sprawie projektu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej zasady funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej w systemie unijnych ETS i życzę pomyślności w dalszych negocjacjach.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, pani poseł.

Otwieram dyskusję. Pan poseł Grzyb.

Posel Andrzej Grzyb (PSL-TD):

Niewątpliwie pani poseł Danuta Jazłowiecka powiedziała wszystko. Uważam, że to jest pierwszy dobry sygnał związany z systemem handlu emisjami. Przecież pamiętamy, że jeszcze całkiem niedawno staraliśmy się o to, aby wyłączyć instytucje finansowe z obrotu na rynku uprawnień do handlu emisjami, co niestety nie zostało zakończone sukcesem. To było związane oczywiście ze wzrostem cen prądu. Uważam, że ta sprawa też jest w dalszym ciągu na stole.

Pierwsze reakcje rynku wskazują na to, że mimo że zapowiedź jest taka, że uprawnienia nie będą wycofywane z rynku, to od 2023 r. z rynku wycofano, z tego, co znalazłem, 3,2 mld uprawnień. A pani poseł mówi, że wszystkie uprawnienia, które są powyżej 400 mln, miałyby być wycofane. To zobaczcie państwo, o ile zmniejszyliśmy na rynku udział tychże uprawnień tylko od 2023 r.

W moim przekonaniu zasadne jest pytanie, jak to wpłynie na ceny, bo wydaje mi się, że pierwsza reakcja rynku była taka, że ceny uprawnień wzrosły. Co prawda niewiele, ale wzrosły. W związku z tym było to pewnie takie przekonanie, że Komisja Europejska zaczyna proponować coś, co może ograniczyć dostępność do tych uprawnień.

W związku z tym chciałem zapytać panią minister, czy również na polskim rynku robiliście państwo analizy, jak reagują m.in. polskie przedsiębiorstwa energetyczne. Przede wszystkim, jak, że tak powiem, taki rachunek ciągniony w naszych analizach wygląda w stosunku do tej propozycji Komisji Europejskiej i całego pakietu rewizji systemu ETS, bo to nie jest tylko kwestia wycofywania, ale również innych instrumentów, które w ramach tej rewizji są rozpatrywane. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Nie widzę więcej zgłoszeń.

Pani minister.

Sekretarz stanu w MKiŚ Urszula Zielińska:

Bardzo dziękuję.

Nie mogę się odnieść do propozycji Komisji Europejskiej, ponieważ one jeszcze nie zostały przedstawione. Rozumiem, że pan poseł miał na myśli te propozycje, których oczekujemy w lipcu tego roku, tak? Nie tę, która już jest obecna, tylko większy pakiet propozycji zmian. Do tego się niestety nie mogę odnieść, ponieważ one jeszcze nie zostały przedstawione, więc to byłaby na razie tylko spekulacja. Jesteśmy w trakcie oczekiwania na te propozycje i negocjacji, aby te propozycje były jak najbardziej elastyczne.

Natomiast co do tej obecnej zmiany, spodziewamy się, że ona pozwoli na ewentualne wypłaszczenie ewentualnych fluktuacji cenowych i mitygację ewentualnych skoków cenowych. Natomiast specyficzne analizy dotyczące polskiego rynku nie były prowadzone w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Myślę jednak, że pan poseł odnosił się bardziej do tych lipcowych propozycji, do tego większego pakietu. Tu jeszcze potrzebujemy chwili cierpliwości, ale już bardzo niedługo będziemy znali te propozycje i będziemy się do nich już bardzo konkretnie odnosić.

Posel Andrzej Grzyb (PSL-TD):

W sumie szkoda, że nie mamy ekstrapolacji przeprowadzonej ze strony polskich firm energetycznych, bo uważam, że to byłaby najistotniejsza odpowiedź, jeżeli chodzi o tę zmianę, która jest dzisiaj omawiana.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękujemy.

Ponieważ nie ma więcej zgłoszeń, stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2026) 111 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska... Nie, źle, przepraszam. Przeczytałam konkluzję następnego punktu.

W trybie art. 7 ust. 4 ustawy rozpatrywaliśmy dokument COM(2026) 153 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.

Przechodzimy do teraz do pkt VI, czyli dokumentu COM(2026) 111 – komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie strategii UE na rzecz przemysłu morskiego.

Bardzo proszę pana ministra Arkadiusza Marchewkę, sekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MI Arkadiusz Marchewka:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo posłowie, komunikat Komisji Europejskiej w sprawie strategii na rzecz przemysłu morskiego to dokument, który stanowi odpowiedź na szereg wyzwań, przed którymi obecnie stoi europejski sektor morski. Są to wyzwania o charakterze zarówno gospodarczym i technologicznym, jak i geopolitycznym. Komisja Europejska zakłada w tym kompleksowe działania mające na celu wzmocnienie przemysłu stoczniowego, transportu morskiego, infrastruktury portowej oraz szeroko rozumianej gospodarki morskiej. Szczególny nacisk w tym zakresie położono na zwiększenie konkurencyjności sektora, jego odporności oraz zdolności technologicznych.

Należy zwrócić uwagę na to, że dokument wyznacza kierunki rozwoju sektora morskiego w kontekście wyzwań stojących przed gospodarką europejską, takich jak transformacja energetyczna, cyfryzacja przemysłu, zmiany w globalnych łańcuchach dostaw czy rosnąca konkurencja ze strony państw trzecich.

Odnosząc się już do kwestii związanych bezpośrednio ze stanowiskiem rządu, to przyjmujemy tę publikację jako ważny krok w kierunku budowy nowoczesnej, odpornej, konkurencyjnej gospodarki morskiej. Jednocześnie z satysfakcją odnotowuję, że wiele zaproponowanych kierunków działań pozostaje spójnych z priorytetami Polski, w tym założeniami tak zwanej Deklaracji Szczecińskiej, która została przyjęta podczas polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Dokument ten został przyjęty przez ponad 20 państw w ubiegłym roku podczas Międzynarodowego Kongresu Morskiego.

Szczególnie istotne jest uznanie przez Komisję Europejską sektora morskiego za obszar o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa, obronności, ale także odporności gospodarczej oraz transformacji energetycznej Europy. Pozytywnie należy ocenić szereg konkretnych działań przewidzianych przez Komisję Europejską. Dotyczy to przede wszystkim planów zwiększenia zdolności produkcyjnych i innowacyjnych sektora przez utworzenie europejskiego sojuszu na rzecz morskich łańcuchów wartości.

Należy zaznaczyć, że przedmiotowy dokument ma charakter ramowy, określający ogólne kierunki działania, zaś konkretne inicjatywy powinny być podejmowane przez Komisję Europejską w ramach obecnej kadencji i nowej perspektywy finansowej na lata 2028–2034, w ramach której dopiero powstaną nowe instrumenty finansowe mogące służyć wsparciu przemysłu morskiego.

Szczególną uwagę chciałbym zwrócić w imieniu rządu na kwestie związane z wpływem unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS na funkcjonowanie sektora morskiego. Tutaj należy zwrócić uwagę w sposób zdecydowany, że obecny model prowadzi do wzrostu kosztów działalności przedsiębiorstw, armatorów, ale także operatorów portowych. W konsekwencji może to negatywnie wpływać na konkurencyjność sektorów europejskich wobec podmiotów spoza Unii Europejskiej, ale także prowadzić do przenoszenia działalności spoza Unii Europejskiej. Polska konsekwentnie podnosi tu potrzebę rewizji tych rozwiązań i dostosowania polityki klimatycznej do realiów gospodarczych.

Jednak z perspektywy naszego kraju strategia stwarza istotne możliwości rozwoju przemysłu stocznioowego i całej gospodarki morskiej. Potencjalne korzyści mogą dotyczyć zwiększenia zamówień dla polskich stoczní, rozwoju portów morskich, wzrostu znaczenia sektora logistycznego oraz większego udziału krajowych przedsiębiorstw w europejskich łańcuchach wartości. Generalnie, mówiąc już przykładami, to dzisiaj 90% produkcji morskiej odbywa się w Azji, najwięcej w Chinach. Są tam niższe koszty energii, niższe koszty produkcji i oczywiście też koszty pracy, co sprawia, że praktycznie cały świat buduje statki w Chinach, a my jako Europa już wiele lat temu tę pozycję konkurencyjną na rzecz Azji utraciliśmy. Niezbędne są więc instrumenty i działania, które będą wspierały realizację działań w Europie i korzystne finansowanie dla inwestycji związanych z szeroko rozumianym przemysłem morskim.

Podsumowując, rząd pozytywnie ocenia kierunki działań zaproponowane przez Komisję Europejską i uznaje strategię za ważny element budowy europejskiej autonomii strategicznej. Jednocześnie wskazujemy, że pełna realizacja jej założeń wymaga zapewnienia stabilnych źródeł finansowania, skutecznego wsparcia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw oraz odpowiedniego dostosowania instrumentów polityki klimatycznej do specyfiki sektora morskiego, bo tylko takie podejście pozwoli wykorzystać potencjał strategii zarówno dla Polski, jak i całej Unii Europejskiej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Jarosław Wałęsa. Bardzo proszę.

Poseł Jarosław Wałęsa (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, zacznę tak górnolotnie i proszę mi wybaczyć, będę trochę powtarzał to, co powiedział pan minister, ale wydaje mi się, że to jest kluczowy dokument na temat przyszłości europejskiej, a szczególnie jeśli mówimy o polskiej gospodarce morskiej, bo ta strategia to jednak jest fundament pod budowę naszej autonomii strategicznej. Pan minister to podkreślił, ale warto jeszcze raz o tym powiedzieć, bo jeżeli patrzymy na napięcia geopolityczne, których jesteśmy teraz świadkami, na pełnoskalową wojnę w Rosji, w Ukrainie, czy często nieuczciwą konkurencję ze strony krajów azjatyckich, to Europa musi wreszcie zacząć się realnie chronić i wspierać swój przemysł stocznioowy i transport morski. Po prostu musimy to zrobić. Jeżeli chcemy w przyszłości liczyć się na rynku światowym, to jest to podstawa tego wszystkiego.

Trzeba tu poprzeć stanowisko polskiego rządu i te założenia są bardzo słuszne. Szczególnie ważne są cele strategii i w dużej mierze one odzwierciedlają priorytety właśnie Deklaracji Szczecińskiej z ubiegłego roku. Też powinniśmy być z tego dumni, bo my to zainicjowaliśmy, my, Polacy, wyszliśmy z tym pomysłem i on teraz jest kontynuowany. Zatem tak, jesteśmy liderem w Unii Europejskiej, to my wyznaczamy tę przyszłość.

Takie programy jak „Stocznie przyszłości”, które zakładają głęboką cyfryzację czy robotyzację, czy też szerokie wykorzystanie zamówień publicznych i kryterium *Made in Europe*, to jest ogromna szansa dla polskich stoczní, a szczególnie dla takich stoczní jak gdyński CRIST czy Gdańska Stocznia Remontowa. To jest bez dwóch zdań. To jest szansa na stabilny i wieloletni portfel zamówień na specjalistyczne jednostki. To samo w sobie jest bezcenne.

My jako parlamentarzyści musimy jednak poprzeć ten dokument bez naiwności. Zarówno stanowisko rządu, jak i Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji u nas w Sejmie trafnie diagnozują poważne ryzyko strukturalne. O tym już mówił pan minister, ale jeszcze raz chciałbym to podkreślić.

Po pierwsze, w tym dokumencie brak jest dedykowanego i spójnego finansowania. Te rozproszone fundusze europejskie to jest niestety za mało. My tu potrzebujemy jednego silnego i długofalowego mechanizmu finansowego dla sektora morskiego. To jest podstawa.

Po drugie, niestety, unijna polityka klimatyczna, bo obecny kształt ETS drastycznie podnosi koszty dla armatorów i operatorów pocztowych. O tym też mówił pan minister, ale to jest oczywiste. Jeżeli chcemy przeciwdziałać przenoszeniu biznesu poza Unię Europejską, to musimy dokonać rewizji tego systemu. Ta rewizja czy uruchomienie narzędzia ETS Investment Booster o wartości 30 mld euro muszą te błędy skorygować.

Podsumowując, przedłożona strategia to jest właściwy i konieczny kierunek, to może przynieść Polsce realne korzyści gospodarcze i też obronne. Jednak końcowy sukces będzie zależał od tego, czy Unia Europejska, po pierwsze, zapewni realne pieniądze na transformację

i czy urzędnicy w Brukseli – to mówił pan minister, jeszcze raz podkreślę – dostosują regulacje klimatyczne do realiów rynkowych, żeby ślepo nie dusić konkurencyjności europejskiej.

Powiedzmy sobie jasno, to jest naprawdę bardzo dobry dokument. Ja może jestem trochę za bardzo emocjonalny na tym etapie dyskusji, ale naprawdę to jest bardzo ważny dokument. Jeżeli dobrze go przygotujemy, to może to być realny rozwój całego sektora, ale też całej gospodarki europejskiej.

Panie ministrze, jeżeli mogę zadać od razu pytanie, pan mówił o morskich łańcuchach wartości. Jeżeli pan mógłby rozwinąć ten temat, co to jest i jak to funkcjonuje, to byłbym bardzo wdzięczny. Tymczasem popierajmy ten komunikat, bo to jest naprawdę bardzo fajna rzecz.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Czy są jakieś pytania? Pani posłanka, bardzo proszę.

Posel Danuta Jazłowiecka (KO):

Panie ministrze, pan zwrócił uwagę na to, w jak istotny sposób uprawnienia ETS wpływają na przemysł morski. Czy mógłby pan wskazać, jakich zmian oczekują przedstawiciele tego przemysłu? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję.

Nie widzę więcej zgłoszeń.

Panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MI Arkadiusz Marchewka:

Odpowiadając na pytanie pana posła Wałęsy jako pierwsze, to chciałbym zwrócić uwagę, że w budowaniu tych morskich łańcuchów wartości należy zwrócić uwagę, żeby komponenty związane z realizacją przemysłu morskiego, na przykład stoczniowego, były realizowane w jak największej części nie tylko w Polsce, ale generalnie w Europie, bo taka jest cała ta strategia. Chodzi przede wszystkim o to, żeby wraz z rozwojem czy postępami kolejnych etapów budowy, na przykład jednostek, jak największa część realizacji tych przedsięwzięć krok po kroku była realizowana, czy etap po etapie, w Europie, tutaj, na naszym lokalnym rynku.

Dzisiaj, zwracając uwagę na przemysł morski, blisko 90% tonażu budowane jest w Azji, najwięcej w Chinach, ze względów na niższe koszty wytworzenia. Musimy jako Europa i jako Polska szukać swoich nisz i miejsc, gdzie będziemy mieli przewagę konkurencyjną. Stąd jest możliwa realizacja wysoko zaawansowanych technologicznie jednostek. Na naszym wybrzeżu jednym z takich przykładów jest podpisana ostatnio umowa na budowę promu w pełni elektrycznego, promu samochodowego dla zagranicznego armatora. Zbudowanie tego łańcucha logistycznego i zwiększanie tych wartości na każdym etapie produkcji właśnie tutaj, w Europie, a nie poza nią, na przykład w Azji, jest elementem kluczowym z punktu widzenia strategicznych interesów Europy i też Polski. Zatem, panie pośle, tak to wygląda.

Natomiast, odpowiadając na pytanie pani posłanki Danuty Jazłowieckiej, chcę zwrócić uwagę na to, że pojawiają się oczywiście formułowane przez środowiska związane z przemysłem morskim czy ich reprezentantów konkretne postulaty, które my jako rząd wspieramy w zakresie rewizji dotyczących handlu pozwoleniami ETS.

Na przykład jest taka inicjatywa, która została przedstawiona m.in. przez Forum Okrętowe, czyli organizację, która zrzesza podmioty związane z szeroko rozumianym przemysłem stoczniowym. Chodzi tu przede wszystkim o to, aby przedsiębiorcy dostali możliwość, aby kwoty, które mieliby zapłacić w ramach opłat ETS, odliczyć od produkcji, która ma charakter związany na przykład z dekarbonizacją. Czyli jeżeli firmy będą budowały jednostki, które będą na przykład napędzane gazem LNG, czyli będą proekologiczne, to wówczas opłata ETS mogłaby zostać pomniejszona o wydatki, które zostały zrealizowane na rzecz budowy takich jednostek. To jest postulat, który my jako rząd popieramy, który również w ramach Deklaracji Szczecińskiej, o której wspominałem, czy też dyskusji nad tą strategią, również prezentowaliśmy, wspierając stanowisko polskich przedsiębiorców.

Z punktu widzenia na przykład działalności przedsiębiorstw żeglugowych sam ETS i kwestie uprawnienia są dosyć, powiedziałbym, ograniczające z perspektywy działalności żeglugi. Bo jeżeli mamy na Bałtyku promy, które są promami kilkunastoletnimi, one oczywiście emitują konkretne zanieczyszczenia do atmosfery i rzeczywiście opłaty każdego roku, które z tej działalności

promowej musimy płacić jako polscy armatorzy, są dosyć duże. Przy zagranicznej konkurencji, która kilka ładnych lat temu rozpoczęła budowę nowych promów napędzanych gazem, to rzeczywiście sytuacja konkurencyjna w ostatnich latach zdecydowanie się zmienia i my teraz tę kwestię nadrabiamy. M.in. przeznaczaliśmy 1 mld 300 mln zł na budowę nowych promów, serii promów, które są właśnie napędzane gazem LNG. To sprawia, że koszty działalności operacyjnej związanej z koniecznością płacenia opłat ETS są dużo niższe.

Natomiast z kolei CAPEX, czyli inwestycje, które musimy ponieść, są również bardzo wysokie. Trzeba tu więc zwracać uwagę przede wszystkim na to, by dobrze wyważyć interes gospodarczy z kwestiami związanymi ze zmianami prawa czy obciążeniami, które dotyczą ochrony środowiska, mając oczywiście na względzie priorytet, jakim jest utrzymanie na rynku naszych przewoźników promowych. Podaję to tylko jako przykład, ale rzeczywiście pojawiały się takie postulaty, aby w ramach zmiany zasad funkcjonowania ETS wprowadzić narzędzia, które dadzą szeroko rozumianym przedsiębiorstwom morskim możliwość pomniejszania opłat, kiedy będą realizowali inwestycje, które będą niskoemisyjne, na przykład statki. Zatem my jako rząd popieramy to i na wszystkich etapach, zarówno pracy nad tą strategią, jak i na wcześniejszych podczas naszej prezydencji, podnosiliśmy ten postulat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Nie widzę więcej zgłoszeń, w związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2026) 111 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.**

Na tym porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie Komisji.